

คู่มือ

กลุ่ม ปตท.

สำรวจเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ

พุดนางปลิง

บ๊อพบกั๊พหะครึบ
ทุกคน

ความหลากหลายทางชีวภาพใน พุทบอนปลิง

พลอยเบิดงานแห่งทองพางภูมิ

1. ทำความรู้จักกับพุทบอนปลิง

พุทบอนปลิง เป็นหนึ่งในพื้นที่วิจัยของโครงการทองพางภูมิตะวันตก ตั้งอยู่ในเขตปกครองหมู่ที่ 1 บ้านท่ามะเดื่อ ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองพางภูมิ จ.กาญจนบุรี อยู่ในเขตขอใช้ประโยชน์ของสวนป่าทองพางภูมิ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) เป็นเนื้อที่พื้นที่ป่า 37.5 ไร่ (แต่หากนับรวมพื้นที่ที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ของหมู่บ้านทั้งหมด จะมีเนื้อที่รวมประมาณ 93 ไร่) โดยนักวิจัยโครงการ ได้ใช้เป็นพื้นที่ศึกษาวิจัยทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน ต.ห้วยเขย่ง ซึ่งพุทบอนปลิงถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมากแห่งหนึ่งของประเทศไทยที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์

2. การดำเนินงานวิจัยในพื้นที่พุทบอนปลิง

การดำเนินงานวิจัยในโครงการทองพางภูมิตะวันตก ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาชุมชนเข้มแข็งให้แก่ชุมชนเป้าหมายในพื้นที่ดังกล่าว พร้อมทั้งได้ต่อยอดโดยนำเอาองค์ความรู้จากงานวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพที่นักวิจัยค้นพบ ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ชนิดต่างๆ ในพุทบอนปลิง ขยายผลให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น และได้ดำเนินการสำรวจและพัฒนา “พุทบอนปลิง” เป็น “เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ” เพื่อเผยแพร่ข้อมูลจากผลการวิจัยกลับคืนสู่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนเยาวชน และผู้สนใจโดยทั่วไปได้ใช้ประโยชน์เป็นแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

3. พุ กับ พร ต่างกันอย่างไร

ป่าพุ (Spring Water Swamp Forest) คือผืนป่าที่มีตาน้ำผุดขึ้นมาตามแนวร่องแตกของหินปูนใต้ดิน น้ำไหลเอื่อยๆ มารวมกันเป็นลำธารขนาดเล็กหรือแอ่งน้ำขังตลอดทั้งปีหรือบางช่วงของปี การไหลและการเคลื่อนที่ของน้ำในพุ จึงไม่เกิดการทับถมเน่าเปื่อยของซากอินทรีย์ ซึ่งเป็นระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองกาญจน์

ป่าพรุ (Peat Swamp Forest) เป็นป่าที่มีลักษณะเป็นที่ลุ่มชื้นแฉะ มีซากพืชของพืชทับถมอยู่มาก น้ำในพรุ จะท่วมขังตลอดทั้งปี สีของน้ำจะเป็นสีน้ำตาลคล้ายสีน้ำชา เนื่องจากมีการสะสมเน่าเปื่อยของพืชจนเกิดเป็นชั้นของพีต (Peat) ซึ่งคือการทับถมของซากอินทรีย์ที่เป็นสิ่งเริ่มต้นของกระบวนการการเกิดถ่านหิน เช่น พรุโต๊ะแดง เป็นต้น

ห้องสมุดธรรมชาติ

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนมีส่วนร่วม ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ เห็นความสำคัญของทรัพยากรในท้องถิ่น และเป็นการสร้างคุณค่าให้กับความรู้ที่เป็นธรรมชาติ และก่อให้เกิดความหวงแหนรักษาพื้นที่ และทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ชุมชนได้ประโยชน์

ชาวบ้านใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพุนองปลิง ทั้งเป็นอาหาร ยา และเครื่องใช้ เช่น ผักหนาม หวาย เดยหนาม ปลายาก เป็นต้น

ไผ่ผาก (*Gigantichloa hassharliana*) เป็นไม้ที่ขึ้นอยู่รอบพื้นที่ พูเป็นจำนวนมาก มีประโยชน์ต่อระบบนิเวศ คือ ช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า ป้องกันการพังทลายของดิน และมีความสำคัญต่อชุมชน ทั้งด้านอาหาร ที่ทำก๋วยเตี๋ยว เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต

เดยหนาม (*Pandanus unicomutis*) เป็นไม้เตี้ยในป่าพู สามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้แนวทางการน้ำเค็มได้ เป็นที่อยู่อาศัย และแหล่งอาหารของสัตว์หลายชนิด เช่น กระรอกมด ตัวงู ชาวบ้านใช้ใบของเดยหนาม ไปทำข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ

นก มีอย่างน้อย 90 ชนิด ที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากพื้นที่พู เป็นแหล่งอาศัยทำรังวางไข่ และเป็นแหล่งอาหาร เช่น นกจับแมลง จุกดำ และนกขุนแผน เป็นต้น

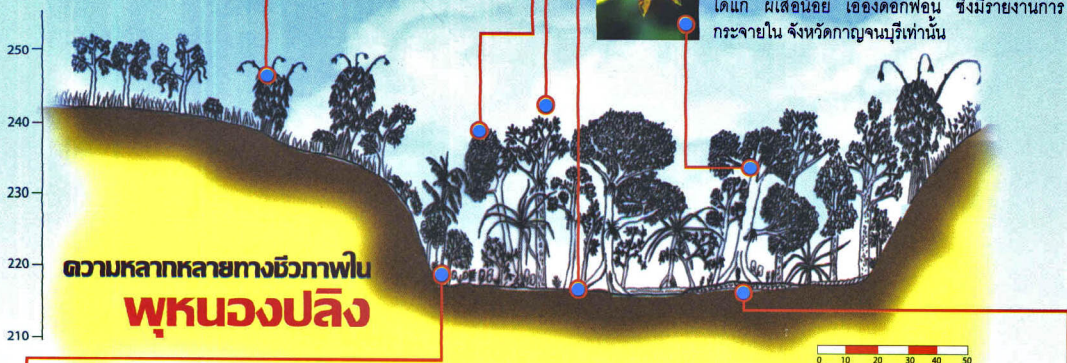
เห็ด ในพื้นที่พู พบได้ทั้งตามที่สูงชันและตามขอนไม้ผุ และใบไม้ผุทั่วไป เช่น เห็ดเรืองแสง เห็ดด้วย เป็นต้น

เฟิร์น พบในพุนองปลิง 18 ชนิด บางชนิดนำมาเป็นดัชนีชี้วัดสภาพแวดล้อมได้ บางชนิดเป็นที่อยู่อาศัย และเป็นอาหารของมดและแมลง เช่น กระแตไต่ไม้ ชายผ้าสีดา เป็นต้น

กล้วยไม้ พบไม่ต่ำกว่า 20 ชนิด ส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้อิงอาศัย เช่น เขากวางอ่อน เอื้องแมลงปอทอง สามารถบ่งบอกได้ถึงความชุ่มชื้น พบกล้วยไม้หายาก ได้แก่ ผีเสื้อน้อย เอื้องดอกฟ่อน ซึ่งมีรายงานการกระจายใน จังหวัดกาญจนบุรีเท่านั้น

แหล่งสะสมพันธุ์กรรมพืชและสัตว์

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนม ที่พบเป็นประจำในพื้นที่ ได้แก่ หูหนูชนิดต่างๆ และกระแต และมีสัตว์ผู้ล่าขนาดเล็ก เช่น ชะมดเขียด อีเห็นธรรมดา หมาหิ้ง เข้ามาหากินในพื้นที่ แสดงให้เห็นว่าพุนองปลิงเป็นแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ เช่น สัตว์ขนาดเล็ก จำพวกหนู ปู สัตว์เลื้อยคลาน และลูกไม้ เช่น ลูกหอย ระกาศ เป็นต้น

แมงมุม พบ 31 ชนิด แมงมุมบางชนิดสามารถบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของป่าได้ เช่น แมงมุมหลังหนามยาวโค้ง (*Gastercantha arcuata*) และแมงมุมหยากไย่ชนิดหนึ่ง (*Pholcidae*) พบเฉพาะในพื้นที่ที่สมบูรณ์ แต่ไม่พบในพื้นที่ที่ทดแทนรอบๆ พุนองปลิง

ปูราชีนิ (*Thaiphusa sirikit*) จัดเป็นปูน้ำจืดที่มีสีสันสวยงาม โดยมีสีส้มม่วงถึง 3 สี คือ ขาเป็นสีแดง โคนขาเป็นสีน้ำเงินและขอบกระดองเป็นสีขาว กลางกระดองเป็นสีน้ำเงิน สีสันสวยงาม ปูราชีนิจะขุดรูอยู่ตามริมลำน้ำ และจะออกจากรูเฉพาะในช่วงกลางวันเท่านั้น จัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองหายากในสภพธรรมชาติ

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สามารถบ่งบอกความอุดมสมบูรณ์โดยรวมของพื้นที่ เนื่องจากสัตว์กลุ่มนี้อาศัยและเจริญเติบโตทั้งในน้ำและบนบก ในพื้นที่พุนองปลิงพบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกถึง 28 ชนิด บางชนิดเป็นชนิดที่หายากเฉพาะในพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์เท่านั้น เช่น กบหูด กบหลังขด และคางคกห้วยอินทนิล สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่แห่งนี้ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์

สวัสดีครับ...ผมกำลังทำบัญชี
ข้อต่อ%รับทุกท่า%ส่ง
หุฯของบปึง บำของของ
ถ้าหรือบปึง
ตามผมเข้ามาเลยครับ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ พุดหนองปลิง

ตลอดเส้นทางกว่า 530 เมตร บนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ พุดหนองปลิง อัดแน่นไปด้วยธรรมชาติอันงดงาม เผยให้เห็น ลักษณะเฉพาะตัวอันเป็นเอกลักษณ์ของระบบนิเวศป่าพุด ด้วยความร่วมมือกันของปตท. และโครงการ BRT ได้นำข้อมูล ทรัพยากรชีวภาพที่เป็นจุดเด่นของ "พุดหนองปลิง" มากำหนด จุดเรียนรู้เพื่อให้ผู้เข้าชมได้เรียนรู้ทุกแง่มุมของระบบนิเวศป่าพุด เช่น จุดเรียนรู้สังคัมพืชในพุด จุดเรียนรู้พืชอิงอาศัย และจุดเรียนรู้ เห็ดรา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้จัดทำป้ายสื่อความหมาย ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ที่สำคัญ และข้อมูลเด่นเกี่ยวกับทรัพยากร แต่ละชนิดอีกด้วย

3. เตยใหญ่ เพื่อนสนับ

ขอแนะนำเพื่อนสนับของผมนั่นเอง ที่เห็น สูงๆ นั่นแหละคือ เตยใหญ่ หรือบางที ก็เรียกว่า เตยเหาะ... เค้าอยู่ประจำถิ่น ที่นี้มานานแล้ว ตั้งรกรากเยอะแยะทั่วพุดแห่งนี้เลย หันไปทางไหนก็เจอ ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะว่าเตยใหญ่ชอบที่ชื้นแฉะเอามากๆ ลองสังเกตชื่อว่า เตยใหญ่ มีสันใด ที่ใช้สำหรับยึดติดได้แน่ๆ

5. เฟิร์น

เพื่อนผมน้อยๆในพุดหลายชนิดด้วยกัน เพราะเค้าชอบบอวอเป็นเป็นพิเศษ แม้จะสลับสับเปลี่ยนไปมา แต่มีสิ่งหนึ่งที่นาสนใจคือ สปีชีส์ ที่มีการเรียงตัวแปลกๆ อยู่ได้ใบ เฟิร์นส่วนใหญ่ก็ดูคล้ายๆ กันทั้งๆที่ไม่ใช่ และตามพื้นดิน ถึงแม้เราจะเจอพวกเค้าได้ไม่ยาก แต่ก็เรียกชื่อเค้าลำบากเพราะว่า พวกเค้ารูปร่างหน้าตาคล้ายๆ กัน อย่างที่ हमานักวิทยาศาสตร์ เค้าแยกเพี้ยนออกจากกันได้อย่างไหนะ

2. "พุด" บ้านของพม

บ้านของผมนั่นและหนอยน้ครบเพราะมีน้ำท่วมขังตลอดทั้งปี แต่ผมก็ชอบ บ้านของผมนั่น เพราะว่าใครก็ตามที่ได้สัมผัสอากาศในบ้านของผมนั่นต่างพูดท้าวกันเอง เดียวกันว่าแสนสบายชะงัดจริงๆ ที่ดีกว่านั้นคือที่มีผู้เพี้ยนเยอะแยะเลย ทั้งน้องเฟิร์น ชนิดต่างๆ และน้องกล้วยไม้สุดสวย ฯลฯ อีกทั้งยังมีพลพรรค (สัตว์น้อยใหญ่) เวะมาเยือนเยือนบ้านของผมนั่นมากมายทุกฤดู

4. กล้วยไม้

ผมขอแนะนำสาวสวยในพุด ที่ไม่ว่าใคร ก็อดไม่ได้ที่จะหยุดเพื่อชมความงาม นั่นคือ กล้วยไม้ มีกล้วยไม้สวยอยู่ในนี้มากมาย ถ้าคุณอยากเห็นเธอให้ลองชมตามคาบ ไม่สูงๆ แล้วจ้องให้ตื่นตะลึง เพราะบางชนิด เธอตัวจิ๋วเดียว และปรากฏตัวเป็นครั้งคราว เธอแล้วห้ามท้าวร้ายเธอนะ เพราะเธอจะหายไปและไม่ได้พบเธออีก

6. เตยใหญ่ปูพืด

เตยใหญ่ ที่ขึ้นอย่างหนาแน่นในพุนของปลิง
เค้ามี่ความสำคัญในระบบนิเวศป่าทุ้มมาก
ทุกส่วนของเตยใหญ่ล้วนเป็นประโยชน์ต่อ
มนุษย์และเหล่าสัตว์น้อยใหญ่ เช่น ใบเตย
เหมาะกับการนำมาสานเป็นเสื่อ หรือตะกร้า
ผลสุกของเตยใหญ่ก็เป็นอาหารอันโอชะ
ของตัวงู กระรอก มด ผี และยังเป็นบ้าน

ให้กับเพื่อนน้อยใหญ่อีกหลายชนิดอยู่กันอย่างมีความสุข

7. ใบร้อไฟใต้

ใบร้อไฟใต้ ชอบอาศัยในที่ชื้นแฉะ ชื่อของ
เค้าเรียกง่าย ๆ ว่า มอส ลิเวอร์เวิร์ด
ฮอร์นเวิร์ด ตามลักษณะเฉพาะตัวที่ต่าง
กัน เค้าเป็นกลุ่มของพืชจำพวก มอส
และใบที่แท้จริง พบเป็นเป็นเชือกๆ ตามหิน
หรือตามต้นไม้ ดูคล้ายพรม มีหน้าที่รักษา
ความชุ่มชื้นให้กับบ้านของหม

8. เห็ดรา

จุ จู เดินสำรวจแล้ว อย่าลืมดูตามราวสะพาน
บ้านงู ที่เห็นเป็นดอกดวงตามราวสะพาน
และต้นไม้ คือ เห็ดรา ที่มีรูปร่างแตกต่าง
กันไป บ้างก็กินได้ บ้างก็ไม่ควรกินเด็ดขาด
เพราะอาจจะมีพิษ หน้าที่ของเห็ดรา คือ
การย่อยสลายใบและกิ่งไม้ ถ้าไม่มีพวกเค้า

โลกของเราคงเต็มไปด้วยเศษใบไม้และซากสัตว์มากมาย

9. รากค้ำยัน

เนื่องจากบ้านของหมเต็มไปด้วยน้ำ และดิน
มีความชุ่มชื้นสูง เตยใหญ่ จึงต้องปรับ
ระบบรากที่ช่วยให้ยูรคงได้อย่างสบาย
เป็นเสาสำหรับประคองตัว ให้แข็งแรง
เรียกว่า รากค้ำยัน ซึ่งเป็นรากที่แตก
จากต้นและแทงลงไปในดิน ค้ำยันลำต้น
ไม่ให้โอนเอน เพื่อหมจะงัดใหม่ล่ะ

10. จิงโจ้น้ำ

เพื่อนหมคนนี้สามารถลอยตัวบนน้ำได้ โดย
ไม่เคຍลิ่ม สกิดไปมาได้คล่องแคล่วรวดเร็ว
จิงโจ้น้ำ มีหลายชนิดด้วยกัน ทั้งชายาว
ตัวดำๆ กลมๆ เพื่อนหมพวกนี้ไม่มีชีวิตที่กลับ
คนไม่ค่อยรู้จักเค้ากันหรอก ถ้าน้องๆ ว่ง
ก็ไปลองศึกษาเพิ่มเติมกันดูเองนะ

11. บ้าพูด

บ้านหมตรงที่มีน้ำเยอะๆ จะเห็นฟองอากาศ
ผุดขึ้นมานับไม่ถ้วน นักวิทยาศาสตร์บอกว่า
มันคือแก๊สที่เกิดขึ้นจากการย่อยสลาย
ซากอินทรีย์ที่ทับถมกันในน้ำ แล้วเกิดฟอง
อากาศลอยตัวขึ้นมาจากพื้นดินสู่ผิวน้ำ
น้ำผุด ที่บ้านหมมีเยอะนะ ลองสังเกตไป
เรื่อยๆ ที่จุดอื่นๆ ดูสิครับ

12. รากพูพอน

รากอีกชนิดหนึ่งที่พบได้ทั่วไป คือ รากพูพอน
มักพบใน ไร่ร้าง และ ทองหลาง
เป็นอีกการปรับตัวของรากพืช ที่ขึ้นบริเวณ
ชื้นแฉะ ด้วยการสร้างรากที่เลื้อยออกจาก
ลำต้นเป็นแนวดิน รากนี้จะช่วยพยุงลำต้น
ดูเินๆ จะมีลักษณะคล้ายงูกำลังเลื้อย

13. ห่อป้า

สาวสวยสวยเสน่ห์อีกคนประจำบ้านหม
ห่อป้า มีดอกสีชมพู กลีบบานแรกแย้ม
เรียงซ้อนเป็นชั้น สวยและสะดุดตาคนมาก
เราเจอเห็นดอกของเธอ ในช่วง ก.พ. - มี.ค.
เท่านั้นเอง ถ้าคุณมาบ้านหมแล้ว ไม่เห็นเธอ
ต้องมาอีกให้ได้ในคราวหน้านะ

14. เยี่ยมเยียน

พอย่างเช้าหน้าฝน เพื่อนหมก็มาเยี่ยมเยียน
ไม่ขาดสาย บ้านของหมเต็มไปด้วยความ
ตื่นตาตื่นใจ มีสีสันเขียวชอุ่ม ทั้งกิ่งกอบ
หอยทาก วันดีคืนดีคุณปูราชนิ ปู่ที่หายาก
แต่พบมากที่อำเภอหนองพาวก็มี ก็มาด้วยนะ

15. รากอากาศ

รากอีกชนิดหนึ่ง ที่ต้นไม้ในพุนของปลิง
สร้างขึ้นมากเพื่อให้อยู่ในที่ชื้นแฉะได้ เรียกว่า
รากอากาศ เป็นรากที่งอกจากรากแก้ว
ชูส่วนปลายรากขึ้นเหนือดิน สู่อากาศ
ทำหน้าที่ช่วยหายใจ เห็นไหมว่าพวกเค้า
มีความมหัศจรรย์จริงๆ นะ

16. บึงน้ำใหญ่

ในที่สุดท้ายที่สวยที่สุด ในบ้านของหม
บึงน้ำใหญ่ คงมาพร้อมกับสวนสวรรค์
ที่มีปลิง ร่มเย็น มีปลาชุกชุมทางกระรอก
ปลาจิ๋วไปไม่ไหวเลยไปมา เราสามารถ
พบที่นั่นได้หลายชนิด หายชีว่า ที่บึงน้ำใหญ่
มีเพิร์นกี่ชนิด อะไรบ้าง

17. เปลือกหอยปริศนา

ลองมองลงไปใต้น้ำดูสิครับ แล้วจะเห็นเศษ
เปลือกหอยมากมาย แอ่นน้ำเค้ามีอะไรกัน
หรือเปล่านั้น ถึงมีใครเขาเปลือกหอยมา
ทั้งไว้เยอะแยะ หรือว่ามันเกิดขึ้นมาเอง
ตามธรรมชาติ? ไหนลองช่วยกันไขปริศนาดูสิ

18. เพิร์นในบาบ

เพื่อนหมคนนี้นับอบบางมากนะ เธอมีผิวเรลล์
ขึ้นเดียว ถ้าอากาศร้อนเมื่อไหร่ เธอจะเหี่ยว
เธอและอาจตายได้ แต่เมื่ออากาศเย็นสบาย
ความชื้นสูง เธอจะกลับมาว่าเงิอีกครั้ง
ถ้าเห็นเธอก็แสดงว่าบริเวณนั้นชุ่มชื้น
เธอชอบซ่อนตัวอยู่ใล้ๆ กับพวกใบร้อไฟใต้
ลองช่วยกันหาดูนะครับ

19. พ กับ พร

ต่างกันอย่างไร?

เคียลสำรวจและทำความเข้าใจบ้าง
และเพื่อจะดูของหมว่าจริงจะ
จุดหลายอย่างทางแล้ว ได้คำตอบใช่เลย

พ คืออะไร?

และต่างจาก "พร" ที่อยู่ในภาคใต้
ที่หมได้เจอมาอย่างไร
ช่วยคิดและ
ตอบคำถามด้วยนะครับ

“มัคคุเทศก์น้อยพุดหนองปลิง”

“มัคคุเทศก์น้อยพุดหนองปลิง” เป็นกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สู่กลุ่มเยาวชนในพื้นที่พุดหนองปลิง ต.ห้วยเขย่ง ตามแนวทางการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งภายใต้การมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเองอย่างยั่งยืน

ปตท. และ โครงการ BRT จึงได้จัดกิจกรรม “พัฒนาเยาวชนด้านการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์น้อยพุดหนองปลิง” ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้เยาวชนสามารถเป็นตัวแทนชุมชนในการถ่ายทอดองค์ความรู้และแนะนำการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยวที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพและสิ่งแวดล้อม อันทรงคุณค่าในบ้านเกิด อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนสังคม และสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนสืบไป

เส้นทางสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อย

เยาวชนจำนวน 48 คน จาก 8 โรงเรียนในเขตพื้นที่ ต.ห้วยเขย่ง อันได้แก่ โรงเรียนบ้านไร่ โรงเรียนบ้านไร่ป่า โรงเรียนบ้านปากลำปี่ลือก โรงเรียนครูสุภา โรงเรียนบ้านห้วยเขย่ง โรงเรียนสมทาคมป่าไม้แห่งประเทศไทยอุทิศ โรงเรียนบ้านท่ามะเดื่อ และโรงเรียนบ้านประจักษ์ ได้เข้ารับการฝึกอบรมและทำกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น กิจกรรมการเข้ากลุ่ม ฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การให้ความรู้เรื่องทรัพยากรพืชและสัตว์ ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่พุดหนองปลิง ควบคู่กับการฝึกฝนด้านการพูดต่อที่สาธารณะ การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ และทักษะการเป็นมัคคุเทศก์จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เป็นระยะเวลา 4 วัน 3 คืน โดยหลังจากได้รับการอบรม มัคคุเทศก์น้อยพุดหนองปลิง ได้ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์น้อย ในงานสำคัญต่างๆ ของชุมชน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจของชุมชน ต.ห้วยเขย่ง

การบูรณาการพื้นที่ “พ” เช่น การตัดถนนพาดผ่านพื้นที่พ ทำให้ทางน้ำที่เคยเคยมีอยู่รอบพวงพางแห้ง ถูกตัดขาด และพื้นที่พเริ่มแห้ง ขาดความชุ่มชื้น พืชพรรณไม้ต่างๆ หลายชนิดเริ่มสูญหายไป ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ให้ความสวยงามของพุดหนองปลิง เราจึงต้องเห็นค่า หวงแหน ช่วยกันปกป้อง ดูแล และพยายามให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนรุ่นใหม่ ให้ถึงคุณค่าของความงดงามและความอุดมสมบูรณ์ในพุดหนองปลิงแห่งนี้

ยลความงาม 3 ฤดูกาล

ใครที่ได้มาเยี่ยมเยือนพูนองปลิง จะต้องติดใจในความสวยงาม ความร่มครึ้ม และความเขียวขจีของพรรณไม้นานาชนิด ที่อาศัยความชุ่มชื้นของพื้นที่ ต่างผลดอกออกใบจนเขียวจี ก่อให้เกิดความงดงามของป่าที่แปลกตา ถึงแม้ว่าภูมิอากาศจะเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล แต่ความงดงามของพูนองปลิงยังคงอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นความงดงามตลอด 3 ฤดูกาล ที่พืชและสัตว์หายากเปลี่ยนโฉมหน้ามาต้อนรับผู้มาเยี่ยมเยือนด้วยความยินดีอย่างยิ่ง

ฤดูฝน (พฤษภาคม - ตุลาคม)

เป็นช่วงที่พูนองปลิงสวยที่สุด เพราะพื้นที่จะเต็มไปด้วยน้ำ นำความชุ่มชื้น และความสดใสมาสู่พูนองปลิง พืชและสัตว์ในพูนองปลิง เหมาะที่จะชมและ ศึกษาธรรมชาติ เช่น ไบรโอไฟต์ และเฟิร์นโบราณ กล้วยไม้บางชนิดยังมีให้เห็น ตามราวสะพานมีเห็ดราหลากชนิดทั้งเล็กและใหญ่ กบ และปูราชินี มาเยือนเพื่อรอคอยการค้นพบ

ผีเสื้อน้อย
(*Phalaenopsis parishii*)

ไคร้ข่อย
(*Elaeocarpus grandiflorus*)

ฤดูร้อน (มีนาคม-เมษายน)

ยลความงามของผีเสื้อน้อย กล้วยไม้ที่จัดอยู่ในสถานภาพหายาก (rare species) แต่มีให้ชมที่พูนองปลิง ดอกเล็กๆ น่ารักน่าชม มองที่ด้านข้างมีรูปร่างเหมือนผีเสื้อ จึงได้ชื่อว่า ผีเสื้อน้อย

ฤดูหนาว-แล้ง (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์)

ถึงแม้จะแห้งแล้ง แต่พูนองปลิงมีความสวยงามให้ยล จุดเด่นจะเป็นดอกห้อมช้าง สีส้มพุดสี เป็นพืชที่ชอบขึ้นบริเวณที่ชื้นและริมลำธาร ในประเทศไทยพบในภาคเหนือ และภาคตะวันตกเฉียงใต้

ห้อมช้าง
(*Phlogacanthus curviflorus*)

พวงแก้วดิน
(*Clematis smilacifolia*)

คิงโพนใบใหญ่
(*Calophyllum soulatii*)

สปอร์ไบรโอไฟต์

เห็บขนม้า (Marasmius sp.)

ปูราชินี (*Thaiphusa sirikit*)

พอยชนกันแบบ
(*Chloritis platytropis*)

กิ้งกือกระบอกเทาหลังแดง
(*Pachybold sp.*)

กบอ่องเล็ก
(*Rana nigrovittata*)

กระแตไต่ไม้
(*Drynaria quercifolia*)

คิงเฟิร์นใบขมิ้นไทย

เฟิร์นก้างปลา
(*Nephrolepis biserrata*)

เฟิร์นทองแดง
(*Antrophyum callitridium*)

ว่านใกล้ตาย
(*Aeschynanthus marmoratus*)

กล้วยไม้คานตะขาม
(*Dendrobium mannii*)

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนพัฒนาสิ่งแวดล้อม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โทร.0 2537 2524 แฟกซ์ 0 2537 2184
โครงการ BRT โทร. 0 2644 8150-4 ต่อ 552 แฟกซ์ 0 2644 8106